

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 17ης Απριλίου 2008*

Στην υπόθεση C-456/06,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία) με απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 2006, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Νοεμβρίου 2006, στο πλαίσιο της δίκης

Peek & Cloppenburg KG

κατά

Cassina SpA,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, Γ. Αρέστη, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász και J. Malenovský (εισηγητή), δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston
γραμματέας: M.-A. Gaudissart, προϊστάμενος μονάδας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Νοεμβρίου 2007,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Peek & Cloppenburg KG, εκπροσωπούμενη από τον A. Auler, Rechtsanwalt,

— η Cassina SpA, εκπροσωπούμενη από τον A. Bock, Rechtsanwalt,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. Ośniewska-Tamecka,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους H. Krämer και W. Wils,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 17ης Ιανουαρίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10).
- ² Η αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Peek & Cloppenburg KG (στο εξής: Peek & Cloppenburg) και της Cassina SpA (στο εξής: Cassina) σχετικά με τη διάθεση στο κοινό και την έκθεση επίπλων, ενέργειες που, κατά την Cassina, θίγουν το αποκλειστικό της δικαίωμα διανομής των εν λόγω επίπλων.

Το νομικό πλαίσιο

Η διεθνής νομοθεσία

- ³ Η συνθήκη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας (στο εξής: WCT) και η συνθήκη της ΠΟΔΙ για τις ερμηνείες και εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα (στο εξής: WPPT) που συνάφθηκαν στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996 εγκρίθηκαν, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με την απόφαση 2000/278/EK του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 2000 (ΕΕ L 89, σ. 6).

4 Το άρθρο 6 της WCT, που τιτλοφορείται «Δικαίωμα διανομής», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό του πρωτοτύπου και των αντιτύπων των έργων τους μέσω πώλησης ή άλλης μεταβίβασης της κυριότητας.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συνθήκης δεν θίγει την ελευθερία των συμβαλλομένων μερών να θεσπίσουν, ενδεχομένως, τους όρους υπό τους οποίους επέρχεται η ανάλωση του δικαιώματος που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μετά την πρώτη πώληση ή άλλη μεταβίβαση της κυριότητας του πρωτοτύπου ή αντιτύπων του έργου, με την άδεια του δημιουργού.»

5 Το άρθρο 8 της WPPA, που τιτλοφορείται «Δικαίωμα διανομής», παρέχει στους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό του πρωτοτύπου και των αντιτύπων των εκτελέσεών τους που έχουν ενσωματωθεί σε φωνογραφήματα, μέσω πώλησης ή άλλης μεταβίβασης της κυριότητας.

6 Το άρθρο 12 της WPPA προβλέπει ανάλογο δικαίωμα υπέρ των παραγωγών φωνογραφημάτων.

Η κοινοτική νομοθεσία

- 7 Η ένατη έως ενδέκατη, η δέκατη πέμπτη και η εικοστή όγδοη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29 αναφέρουν τα εξής:

«9) Κάθε εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας, διότι τα εν λόγω δικαιώματα είναι ουσιώδη για την πνευματική δημιουργία. Η προστασία τους συμβάλλει στη διατήρηση και ανάπτυξη της δημιουργικότητας προς όφελος των δημιουργών, των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών, των καταναλωτών, του πολιτισμού, της βιομηχανίας και του κοινού γενικότερα. [...]

10) Για να συνεχίσουν τη δημιουργική και καλλιτεχνική τους εργασία, οι δημιουργοί ή οι ερμηνευτές και εκτελεστές καλλιτέχνες πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους, όπως και οι παραγωγοί για να μπορούν να χρηματοδοτούν αυτές τις δημιουργίες. [...]

11) Ένα αποτελεσματικό και αυστηρό σύστημα προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων αποτελεί βασικό μηχανισμό ώστε η ευρωπαϊκή πολιτιστική δημιουργικότητα και παραγωγή να εξασφαλίσουν τους αναγκαίους πόρους και να διασφαλιστεί η αυτονομία και η αξιοπρέπεια των δημιουργών και των ερμηνευτών.

[...]

15) Η διπλωματική διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) τον Δεκέμβριο του 1996, κατέληξε στην έγκριση δύο νέων συνθηκών, της [WCT και της WPPT] [...]. Η παρούσα οδηγία συμβάλλει επίσης στην εκπλήρωση ορισμένων από τις νέες αυτές διεθνείς υποχρεώσεις.

[...]

28) Η προστασία του δικαιώματος του δημιουργού βάσει της παρούσας οδηγίας περιλαμβάνει το αποκλειστικό δικαίωμα ελέγχου της διανομής έργων που ενσωματώνονται σε υλικό φορέα. Η πρώτη πώληση στην Κοινότητα του πρωτοτύπου του έργου ή των αντιγράφων του από τον φορέα του δικαιώματος ή με τη συναίνεσή του επιφέρει ανάλωση του δικαιώματος ελέγχου της μεταπώλησής τους στην Κοινότητα. [...]»

8 Το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής, που τιτλοφορείται «Δικαίωμα διανομής», έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη παρέχουν στους δημιουργούς, όσον αφορά το πρωτότυπο ή αντίγραφο των έργων τους, το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν τη διανομή τους στο κοινό με οποιαδήποτε μορφή μέσω πώλησης ή άλλως.

2. Το δικαίωμα διανομής του πρωτοτύπου ή των αντιγράφων ενός έργου εντός της Κοινότητας αναλώνεται μόνο εάν η πρώτη πώληση ή η κατ' άλλον τρόπο πρώτη μεταβίβαση της κυριότητας του έργου αυτού εντός της Κοινότητας πραγματοποιείται από τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.»

- 9 Το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 1992, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 346, σ. 61) ορίζει τα εξής:

«1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη παρέχουν, με την επιφύλαξη του άρθρου 5, δικαίωμα συναίνεσης ή απαγόρευσης για την εκμίσθωση και τον δανεισμό πρωτοτύπων και αντιγράφων έργων που προστατεύονται από την πνευματική ιδιοκτησία [...]

2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η “εκμίσθωση” έχει την έννοια της διάθεσης προς χρήση, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και για άμεσο ή έμμεσο οικονομικό ή εμπορικό όφελος.»

- 10 Σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/100, «τα κράτη μέλη προβλέπουν [για τους καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές, τους παραγωγούς φωνογραφημάτων, τους παραγωγούς των πρώτων υλικών ενσωματώσεων ταινιών και τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς] το αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσης στο κοινό [των προστατευόμενων αντικειμένων], συμπεριλαμβανομένων και των αντιγράφων τους, μέσω πωλήσεως ή [άλλως], στο εξής καλούμενο “δικαίωμα διανομής”».

- 11 Η οδηγία 92/100 καταργήθηκε με την οδηγία 2006/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοίας (ΕΕ L 376, σ. 28). Η οδηγία αυτή επαναλαμβάνει, με ανάλογους όρους, τις προαναφερθείσες διατάξεις της οδηγίας 92/100.

Η εθνική νομοθεσία

- ¹² Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του νόμου περί του δικαιώματος του δημιουργού (Urheberrechtsgesetz), της 9ης Σεπτεμβρίου 1965 [BGBl. 1965 I, σ. 1273], προβλέπει τα ακόλουθα:

«Ο δημιουργός έχει το αποκλειστικό δικαίωμα της εκμεταλλεύσεως του έργου του υπό υλική μορφή· το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

[...],

το δικαίωμα διανομής (άρθρο 17),

[...]»

- ¹³ Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του νόμου αυτού ορίζει τα εξής:

«Ως δικαίωμα διανομής νοείται το δικαίωμα προσφοράς στο κοινό ή θέσης σε κυκλοφορία του πρωτοτύπου ή αντιγράφων του έργου.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- ¹⁴ Η Cassina παράγει έπιπλα καθιστικού. Η συλλογή της περιλαμβάνει έπιπλα τα οποία κατασκευάζονται κατά τα σχέδια του Charles Edouard Jeanneret, καλούμενου

Le Corbusier. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται οι πολυθρόνες και οι καναπέδες των σειρών LC 2 και LC 3 καθώς και το σύστημα τραπεζιού LC 10-P. Η Cassina έχει συνάψει σύμβαση παραχωρήσεως άδειας για την κατασκευή και την εμπορία των επίπλων αυτών.

- 15 Η Peek & Cloppenburg εκμεταλλεύεται στο σύνολο του εδάφους της Γερμανίας καταστήματα με είδη γυναικείας και ανδρικής ενδύσεως. Σε ένα από τα καταστήματά της έχει διαμορφώσει χώρο αναπαύσεως για τους πελάτες, επιπλωμένο με πολυθρόνες και καναπέδες των σειρών LC 2 και LC 3 καθώς και με ένα τραπέζι σαλονιού του συστήματος τραπεζιού LC 10-P. Σε μια προθήκη καταστήματός της, η Peek & Cloppenburg εξέθεσε μια πολυθρόνα της σειράς LC 2 για διακοσμητικούς λόγους. Τα έπιπλα αυτά δεν προέρχονται από την Cassina, αλλά παρήχθησαν χωρίς τη συναίνεσή της από μια επιχείρηση με έδρα στην Μπολόνια (Ιταλία). Σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, τα έπιπλα αυτά δεν απολάμβαναν τότε της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού στο κράτος μέλος όπου είχαν κατασκευαστεί.
- 16 Η Cassina, θεωρώντας ότι η Peek & Cloppenburg προσέβαλλε κατά τον τρόπο αυτό τα δικαιώματά της, ενήγαγε την εταιρία αυτή ενώπιον του Landgericht Frankfurt, ζητώντας να υποχρεωθεί να απέχει από τις ενέργειες αυτές και να παρέχει στην Cassina πληροφορίες όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τα δίκτυα διανομής των εν λόγω επίπλων. Επιπλέον, η Cassina ζήτησε να υποχρεωθεί η Peek & Cloppenburg σε καταβολή αποζημιώσεως.
- 17 Το Landgericht Frankfurt δέχθηκε την αγωγή της Cassina και το εφετείο επικύρωσε κατ' ουσίαν την πρωτόδικη απόφαση. Κατόπιν αυτών, η Peek & Cloppenburg άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof.
- 18 Το Bundesgerichtshof επισημαίνει ότι, δεδομένου ότι η Cassina έχει αποκλειστικό δικαίωμα διανομής υπό την έννοια του άρθρου 17 του νόμου περί του δικαιώματος του δημιουργού της 9ης Σεπτεμβρίου 1965, η απόφασή του εξαρτάται από το ερώτημα αν οι προαναφερθείσες ενέργειες της Peek & Cloppenburg προσβάλλουν το δικαίωμα αυτό.

- 19 Σύμφωνα με το δικαστήριο αυτό, διανομή υπάρχει κατά κανόνα όταν το πρωτότυπο ή αντίγραφα ενός έργου μεταφέρονται από την εσωτερική σφαίρα της επιχειρήσεως στο κοινό μέσω της μεταβίβασης της κυριότητας ή της κατοχής. Συναφώς, μπορεί να αρκεί η μεταβίβαση της κατοχής για ορισμένο μόνο χρόνο. Τίθεται ωστόσο το ερώτημα αν πρέπει να χαρακτηριστεί διανομή στο κοινό μέσω μορφής διαφορετικής από την πώληση, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, η πρακτική που συνίσταται στη διάθεση στο κοινό αντιγράφων προστατευόμενων από το δικαίωμα του δημιουργού χωρίς μεταβίβαση της κυριότητας ή της κατοχής τους, και επομένως χωρίς μεταβίβαση της πραγματικής εξουσίας διαθέσεώς τους, δεδομένου ότι τα εν λόγω αντίγραφα, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, βρίσκονται τοποθετημένα σε χώρους πώλησης προς χρήση απλώς των πελατών.
- 20 Το Bundesgerichtshof διερωτάται, επιπλέον, αν μόνη η έκθεση του αντιγράφου ενός έργου στην προθήκη καταστήματος, χωρίς δυνατότητα χρήσεως του αντιγράφου αυτού, συνιστά επίσης μορφή διανομής στο κοινό υπό την έννοια της εν λόγω διατάξεως.
- 21 Κατά το δικαστήριο αυτό τίθεται, εξάλλου, το ερώτημα μήπως η απαίτηση για την προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων που καθιερώνουν τα άρθρα 28 ΕΚ και 30 ΕΚ εμποδίζει, υπό τις περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης, την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος διανομής.
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) α) Μπορεί να θεωρηθεί ως διανομή στο κοινό μέσω μορφής διαφορετικής από την πώληση, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας

2001/29 [...], η παροχή στους τρίτους της δυνατότητας να χρησιμοποιούν αντίγραφα έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού, χωρίς η παροχή της δυνατότητας χρήσεως να συνδέεται με τη μεταβίβαση της πραγματικής εξουσίας διαθέσεως των εν λόγω αντιγράφων;

- β) Υπάρχει διανομή κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 και στην περίπτωση κατά την οποία αντίγραφα έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού επιδεικνύονται στο κοινό, χωρίς να παρέχεται στους τρίτους η δυνατότητα χρήσεως των αντιγράφων αυτών;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως:

Μπορεί η προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων να εμποδίσει την άσκηση του δικαιώματος διανομής στις προπαρατεθείσες περιπτώσεις, εάν τα επιδεικνυόμενα αντίγραφα δεν απολαμβάνουν της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού εντός του κράτους μέλους όπου κατασκευάστηκαν και τέθηκαν σε κυκλοφορία;»

Επί του αιτήματος περί επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας

- ²³ Με έγγραφο που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Μαρτίου 2008, η Cassina ζήτησε, βάσει του άρθρου 61 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να επαναληφθεί, μετά την ανάπτυξη των προτάσεων της γενικής εισαγγελέα, η προφορική διαδικασία. Η Cassina ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η γενική εισαγγελέας στήριξε τις προτάσεις της σε διάφορα πεπλανημένα επιχειρήματα, ότι παρερμήνευσε τη νομολογία του Δικαστηρίου και ότι δεν έλαβε υπόψη της όλες τις σχετικές με την ένδικη διαφορά περιστάσεις. Η Cassina επιθυμεί επίσης να παράσχει στο Δικαστήριο πρόσθετες πληροφορίες.

- ²⁴ Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο Οργανισμός του Δικαστηρίου και ο Κανονισμός Διαδικασίας του δεν προβλέπουν τη δυνατότητα των διαδίκων να καταθέτουν παρατηρήσεις επί των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 30ής Μαρτίου 2006, C-259/04, Emanuel, Συλλογή 2006, σ. I-3089, σκέψη 15).
- ²⁵ Ασφαλώς, το Δικαστήριο μπορεί αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν προτάσεως του γενικού εισαγγελέα ή ακόμη και αιτήσεως των διαδίκων να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 61 του Κανονισμού Διαδικασίας του, εφόσον κρίνει ότι δεν διαθέτει επαρκή στοιχεία ή ότι η υπόθεση πρέπει να επιλυθεί βάσει επιχειρήματος επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 2003, C-209/01, Schilling και Fleck-Schilling, Συλλογή 2003, σ. I-13389, σκέψη 19, καθώς και της 17ης Ιουνίου 2004, C-30/02, Recheio — Cash & Carry, Συλλογή 2004, σ. I-6051, σκέψη 12).
- ²⁶ Ωστόσο, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, έχοντας ακούσει τη γενική εισαγγελέα, διαθέτει όλα τα στοιχεία που του είναι αναγκαία για να απαντήσει στα υποβληθέντα ερωτήματα.
- ²⁷ Κατά συνέπεια, παρέλκει η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος, στοιχεία α) και β)

- ²⁸ Με το πρώτο του ερώτημα, στοιχεία α) και β), το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η έννοια της διανομής στο κοινό, μέσω μορφής διαφορετικής από την

πώληση, του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι περιλαμβάνει, αφενός, την παροχή στο κοινό της δυνατότητας να χρησιμοποιεί αντίγραφα έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού, χωρίς η παροχή της δυνατότητας χρήσεως να συνεπάγεται τη μεταβίβαση της κυριότητας και, αφετέρου, την έκθεση των εν λόγω αντιγράφων στο κοινό χωρίς καν παροχή της δυνατότητας χρήσεως αυτών.

29 Ούτε το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 ούτε άλλη διάταξη της οδηγίας αυτής διευκρινίζει επαρκώς την έννοια της διανομής στο κοινό ενός έργου προστατευόμενου από το δικαίωμα του δημιουργού. Αντιθέτως, η έννοια αυτή ορίζεται με μεγαλύτερη σαφήνεια στη WCT και στη WPPA.

30 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου πρέπει να ερμηνεύονται, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως του διεθνούς δικαίου, ειδικότερα όταν οι διατάξεις αυτές αποβλέπουν ακριβώς στο να θέσουν σε εφαρμογή διεθνή συμφωνία συναφθείσα από την Κοινότητα (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 14ης Ιουλίου 1998, C-341/95, Bettati, Συλλογή 1998, σ. I-4355, σκέψη 20, και της 7ης Δεκεμβρίου 2006, C-306/05, SGAE, Συλλογή 2006, σ. I-11519, σκέψη 35).

31 Δεν αμφισβητείται, όπως προκύπτει από τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29, ότι η οδηγία σκοπεύει να υλοποιήσει σε κοινοτικό επίπεδο τις υποχρεώσεις που υπέχει η Κοινότητα από τη WCT και τη WPPA. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η έννοια της διανομής του άρθρου 4, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας πρέπει να ερμηνευθεί, στο μέτρο του δυνατού, υπό το φως των διδόμενων στις συνθήκες αυτές ορισμών.

32 Η WCT ορίζει, στο άρθρο της 6, παράγραφος 1, την έννοια του δικαιώματος διανομής του οποίου απολαύουν οι δημιουργοί λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων ως το

αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν τη διάθεση στο κοινό του πρωτοτύπου και των αντιτύπων των έργων τους μέσω πώλησης ή «άλλης μεταβίβασης της κυριότητας». Επιπλέον, τα άρθρα 8 και 12 της WPPA περιέχουν τους ίδιους ορισμούς του δικαιώματος διανομής του οποίου απολαύουν οι καλλιτέχνες ερμηνευτές ή εκτελεστές και οι παραγωγοί φωνογραφημάτων. Έτσι, οι σχετικές διεθνείς συνθήκες συνδέουν την έννοια της διανομής αποκλειστικά με την έννοια της μεταβίβασης της κυριότητας.

33 Εφόσον η διάταξη του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29 προβλέπει, σε αυτό το πλαίσιο, διανομή «μέσω πώλησης ή άλλως», η έννοια αυτή πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με τις εν λόγω συνθήκες ως μορφή διανομής που πρέπει να συνεπάγεται μεταβίβαση της κυριότητας.

34 Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται επίσης από την ερμηνεία των αντίστοιχων διατάξεων που αφορούν την ανάλωση του δικαιώματος διανομής στη WCT και στην οδηγία 2001/29. Η ανάλωση προβλέπεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2, της WCT, το οποίο τη συνδέει με ενέργειες όμοιες με αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού. Έτσι, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 της WCT αποτελούν ένα σύνολο το οποίο πρέπει να ερμηνευθεί συνδυαστικά. Οι δύο αυτές διατάξεις επομένως αφορούν σαφώς ενέργειες που συνεπάγονται μεταβίβαση της κυριότητας.

35 Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 της οδηγίας 2001/29 ακολουθούν την ίδια οικονομία με την του άρθρου 6 της WCT και σκοπούν να μεταφέρουν το άρθρο αυτό στην κοινοτική έννομη τάξη. Όπως το άρθρο 6, παράγραφος 2, της WCT, έτσι και το άρθρο 4, παράγραφος 2, της οδηγίας αυτής προβλέπει την ανάλωση του δικαιώματος διανομής του πρωτοτύπου ή των αντιγράφων ενός έργου σε περίπτωση πρώτης πώλησης ή κατ' άλλον τρόπο πρώτης μεταβίβασης της κυριότητας του έργου αυτού. Δεδομένου ότι το εν λόγω άρθρο 4 μεταφέρει στην κοινοτική έννομη τάξη το άρθρο 6 της WCT και ότι αυτό το άρθρο 4, όπως ακριβώς το άρθρο 6 της WCT, πρέπει να ερμηνευθεί στο σύνολό του, συνάγεται ότι ο όρος «άλλως» της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της οδηγίας 2001/29 πρέπει να ερμηνευθεί σύμφωνα με την έννοια που του αποδίδεται στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού, δηλαδή ότι συνεπάγεται μεταβίβαση της κυριότητας.

- 36 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η έννοια της διανομής στο κοινό, μέσω μορφής διαφορετικής από την πώληση, του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, περιλαμβάνει μόνον ενέργειες που συνεπάγονται αποκλειστικά μεταβίβαση της κυριότητας του έργου αυτού. Σύμφωνα με όσα εκθέτει το αιτούν δικαστήριο, αυτό προδήλως δεν συμβαίνει στην περίπτωση των επίμαχων ενεργειών της κύριας δίκης.
- 37 Πρέπει να υπογραμμισθεί ότι, αντιθέτως προς τα υποστηριζόμενα από την Cassina, τα συμπεράσματα αυτά δεν ανατρέπονται από την ένατη έως ενδέκατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 2001/29, σύμφωνα με τις οποίες η εναρμόνιση του δικαιώματος του δημιουργού και των συγγενικών δικαιωμάτων πρέπει να βασίζεται σ' ένα υψηλό επίπεδο προστασίας, οι δημιουργοί πρέπει να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τη χρήση των έργων τους και το σύστημα προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού πρέπει να είναι αποτελεσματικό και αυστηρό.
- 38 Συγκεκριμένα, η προστασία αυτή μπορεί να υλοποιηθεί μόνο στο πλαίσιο που έχει θεσπίσει ο κοινοτικός νομοθέτης. Ως εκ τούτου, δεν απόκειται στο Δικαστήριο να δημιουργεί, υπέρ των δημιουργών, νέα δικαιώματα που δεν έχει προβλέψει η οδηγία 2001/29 και, κατά συνέπεια, να διευρύνει έτσι την έννοια του όρου της διανομής στο κοινό του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου πέραν της έννοιας που θέλησε ο κοινοτικός νομοθέτης.
- 39 Στον κοινοτικό νομοθέτη απόκειται να τροποποιεί, εφόσον είναι ανάγκη, τους κοινοτικούς κανόνες περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας αν κρίνει ότι η προστασία των δημιουργών δεν διασφαλίζεται σε αρκούντως υψηλό επίπεδο με την ισχύουσα νομοθεσία και ότι πράξεις εκμετάλλευσης όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη πρέπει να υπόκεινται στην έγκριση των δημιουργών.

40 Για τους λόγους αυτούς, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επιχειρηματολογία της Cassina ότι πρέπει να δοθεί διασταλτική ερμηνεία στην έννοια της διανομής του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου για τον λόγο ότι οι επίμαχες στην κύρια δίκη ενέργειες είναι επιλήψιμες αφού ο κάτοχος του δικαιώματος του δημιουργού δεν έχει λάβει καμία αμοιβή για τη χρήση των αντιγράφων του έργου του το οποίο προστατεύεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται χρήση των αντιγράφων αυτών.

41 Ως εκ τούτου, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στο πρώτο ερώτημα είναι ότι η έννοια της διανομής στο κοινό, μέσω μορφής διαφορετικής από την πώληση, του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29, συνεπάγεται αποκλειστικά μεταβίβαση της κυριότητας του έργου αυτού. Κατά συνέπεια, ούτε η παροχή απλώς στο κοινό της δυνατότητας να χρησιμοποιούν αντίγραφα έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού ούτε η έκθεση των εν λόγω αντιγράφων στο κοινό χωρίς καν παροχή της δυνατότητας χρήσεως αυτών μπορούν να συνιστούν τέτοια μορφή διανομής.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

42 Δεδομένης της αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα παρέλκει.

Επί των δικαστικών εξόδων

43 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαινεται:

Η έννοια της διανομής στο κοινό, μέσω μορφής διαφορετικής από την πώληση, του πρωτοτύπου ή αντιγράφου ενός έργου, υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 2001/29/ΕΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας, συνεπάγεται αποκλειστικά μεταβίβαση της κυριότητας του έργου αυτού. Κατά συνέπεια, ούτε η απλή παροχή στο κοινό της δυνατότητας να χρησιμοποιεί αντίγραφα έργων που προστατεύονται από το δικαίωμα του δημιουργού ούτε η έκθεση των εν λόγω αντιγράφων στο κοινό χωρίς καν παροχή της δυνατότητας χρήσεως αυτών μπορούν να συνιστούν τέτοια μορφή διανομής.

(υπογραφές)